

KÚRIA

Bfv.III.1.720/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év április hó 20. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntette miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a IV. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Törvényszék 1.B.559/2010/42. számú, illetőleg a Győri Ítéltábla Bf.65/2013/10. számú ítéleteit a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az előterjesztő, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprémi Törvényszék a 2013. március 22-én kihirdetett 1.B.559/2010/42. számú, illetve a Győri Ítéltábla a 2014. május 20-án jogerős Bf.65/2013/10. számú ítéletével a IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 244. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző bűnpártolás vétségében és a korábbi Btk. 225. §-ába ütköző felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében, ezért őt - halmazati

büntetésül - 6 hónapi börtönbüntetésre és 100.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

A bíróság ügydöntő határozata ellen a IV. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjára hivatkozással terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

A felülvizsgálati indítvány szerint az elsőfokú ítélet 3/a. és 3/b. pontjai a Be. 351. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjaiban írt okokból súlyos megalapozatlanságban szenvednek, ugyanis az eljárás során nem merült fel olyan bizonyíték, amely szerint a IV. rendű terhelt az I. rendű terhelttől szerzett információkat továbbította volna K. A.-nak vagy más személynek.

A védő hivatkozása szerint sem a vádirat, sem az elsőfokú ítélet nem tartalmaz olyan adatot, amely azt bizonyítaná, hogy a IV. rendű terhelt mikor, hol, kinek és milyen információkat adott volna át, vagyis nem nyert bizonyítást, hogy a IV. rendű terhelt kezdett-e valamit egyáltalán a megszerzett információkkal.

A védő álláspontja szerint D. Zs. és B. A. tanúvallomása alapján az állapítható meg, hogy a bűnpártolás lényeges tényállási eleme hiányzik, ugyanis nem nyert bizonyítást, hogy a IV. rendű terhelt a büntetőeljárás megghiúsítására törekedett volna. A felülvizsgálati indítvány szerint mind az első-, mind a másodfokú bíróság súlyosan megsértette az indokolási kötelezettségét, miáltal elkövették a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést.

A hivatali visszaéléssel kapcsolatosan a védő arra hivatkozik felülvizsgálati indítványában, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből helytelen jogi következtetést vont le akkor, amikor a IV. rendű terhelt esetében a felbujtást megállapította.

A Btk. 21. § (1) bekezdésére, valamint a nyomozás során rögzített és tárgyalás anyagává tett telefonbeszélgetések tartalmára hivatkozással vitatja, hogy a IV. rendű terhelt szándékkiváltó magatartást tanúsított volna. Álláspontja szerint ezen túlmenően a hivatali visszaélés büntetnének lényeges tényállási eleme is hiányzik, ugyanis sem a IV. rendű terhelt, sem a megidézett személy nem került előnyösebb helyzetbe, és jogtalan hátrány sem keletkezett senkinél.

Mindezekre tekintettel a védő a IV. rendű terheltnek az ellene mindkét bűncselekmény miatt emelt vád alóli felmentését, illetve a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1949/2014/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartva a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány azon részében, amelyben a rendelkezésre álló bizonyítékok részletes mérlegelésével arra a következtetésre jutott, miszerint az eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy a IV. rendű terhelt a bűncselekményeket elkövette volna, és az ítélet ennek okán súlyos fokban megalapozatlan, az alábbiak szerint törvényben kizárt.

A felülvizsgálat ugyanis olyan rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, és a Be. 423. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs törvényes lehetőség a bizonyítékokat értékelő tevékenységnek, s kizárólag ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására sem.

A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és bizonyítás felvételére nincs törvényes lehetőség.

A felülvizsgálati indítványban felvetett jogkérdések - így a bűnösség és jogi minősítés megállapításának - helyessége is kizárólag változatlan tényállás alapulvételével válaszolhatóak meg.

A bűnpártolással kapcsolatosan megjegyzi a Kúria, hogy a büntetőeljárás sikerének megghiúsítására irányuló törekvés minden olyan magatartást felölel, amely objektíve alkalmas az eljárás sikerének megghiúsítására, közelebbről a tényállás felderítésének megakadályozására. Így pl. az eljárás megindításának vagy folytatásának akadályozása, a feljelentés meggátlása, a tanúk kihallgatásra való megjelenésének megnehezítése, a tárgyi bizonyítási eszközök megsemmisítése vagy elrejtése a nyomok eltüntetése útján stb.

Az elkövető célzata az eljárás sikerének megghiúsítása, de a tényállás nem eredmény-bűncselekményt határoz meg. Ebből következően a bűnpártolónak magáról a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekményről kell ismeretekkel rendelkeznie és nem az alapcselekmény elkövetőjéről, őt nem kell feltétlenül ismernie, sőt az alapcselekmény elkövetőjének sem kell tudnia a bűnpártoló személyéről, illetve magatartásáról.

Nem találta alaposnak a Kúria a hivatali visszaéléssel, illetve a felbujtással kapcsolatos jogi okfejtést sem.

A korábbi Btk. 21. § (1) bekezdése szerint felbujtó az, aki mást

bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír.

A rábírás feltételezi a rábíró magatartás eredményességét, tehát a tettesi alapcselekmény elkövetését, amely - büntetőjogilag - legalább a kísérlet megvalósulását jelenti.

A felbujtó (rábíró) és a tettes (tényállásszerű elkövetési) magatartása egymással okozati összefüggésben áll. A rábírás nem feltétlenül egyedüli, de mindenképpen döntő oka, motívuma annak, hogy a tettes elhatározta a bűncselekmény elkövetését.

A rábírás okozata pedig, hogy a tettes legalább megkísérli az alapcselekmény végrehajtását. Ez egyben azt is jelenti, hogy a felbujtás időben a tettesi alapcselekmény előtti.

Közömbös a rábíró magatartás, tevékenység módja, külvilágban megjelenése. Lehet kérelem, óhaj, kívánság, helybenhagyás, rábeszélés, unszolás, csábítás, tanácsadás, meghagyás, jutalomígérés, ajándékozás, felbérlés, kérlelés, (a közvetett tettesség megállapításához nem vezető) fenyegetés, erőszak stb.

Jelentősége nem a rábíró tevékenység mibenlétének, hanem hatásának van, amitől a tettesben nem csupán felébred, hanem elhatározottá is válik a bűncselekmény (alapcselekmény) elkövetésének szándéka.

A felbujtó vonatkozásában a szándékosság azt jelenti, hogy tudatában van mindannak, hogy magatartása rábíró hatású, a tettellessel milyen jellegű bűncselekményt fog végrehajtatni, és rábírása hatására a tettes a cselekményt el fogja követni.

Más szóval a felbujtó tudata átfogja, hogy a saját akaratából fakadó rábíró tevékenysége abban, akihez fordul, a tettesi cselekmény elkövetésére elhatározást vált vagy válthat ki, és ez az elhatározás a felbujtó által kívánt büntett véghezviteléhez is vezet (BJD 2443.).

Az alapügyben eljáró bíróságok helyes indokok alapján állapították meg, hogy az I. rendű terhelt - hivatali eljárás hiányában - magatartásával hivatali visszaélést valósított meg, amelyhez a IV. rendű terhelt szándékkiváltó magatartásával kapcsolódott.

A kifejtett indokoknak megfelelően az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog helyes alkalmazásával állapították meg a IV. rendű terhelt bűnösségét a korábbi Btk. 244. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző bűnpártolás vétségében és a Btk. 225. §-ába ütköző felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében.

A IV. rendű terhelt védője a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontjára hivatkozással sérelmezte, hogy az alapügyben eljáró bíróságok az indokolási kötelezettségüket is súlyosan megsértették.

A Kúria nem osztotta az ezzel kapcsolatos jogi érveket.

Az indokolási kötelesség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozat(ok)ból kitűnik az eljáró bíróság(ok)nak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját – a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban – mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.).

A másodfokú bíróságot a felülbírálat során elsődlegesen nem a védelem által benyújtott fellebbezéssel kapcsolatosan, hanem a döntésével összefüggő ténybeli és jogi állásfoglalását illetően terheli indokolási kötelezettség, amelynek jelen esetben a törvényes követelményeknek megfelelően eleget tett.

A Kúria a Be. 423. § (5) bekezdésében írt felülvizsgálati kötelezettségének teljesítése során megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok nem követtek el olyan abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem, amely a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálatot megalapozhatta volna.

A kifejtett indokoknak megfelelően a Kúria a Be. 426. § alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen hatályában fenntartotta.

A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. §-ának (4) bekezdésén, illetve a Be. 416. §-a (4) bekezdésének b) pontján, továbbá a 418. §-a (3) bekezdésén és a 421. §-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2015. április 20.

Dr. Akác Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
MV